odpor učiněný byl zamítnut, z důvodů § 399 exek. ř. zrušení nebo obmezení provedeného opatření prozatimního navrhovati. K rozhodnutí o odporu jest povolán onen soud, u kterého povolení prozatimného opatření bylo navrženo, k rozhodnutí o návrhu dle § 399 exek. ř. na zrušení nebo obmezení provisorních opatření jest příslušným, stal-li se v době, kdy proces ve věci hlavní ještě není ukončen, soud procesní prvé instance, ve všech ostatních případech soud, u kterého návrh na povolení prozatimného opatření byl podán (§ 397 odst. 2 a § 399 odst. posl. exek. ř.). Soud povolaný k rozhodování o návrzích na zrušení nebo obmezení exekuce dle § 399 exek. ř. činěných jest příslušným, rozhodnouti o návrzích podaných ve smyslu § 401 exek. ř. na povolení opatření, která ohledně věcí v uschování vzatých buď k odvrácení značných ztrát nebo nepoměrných útrat a škod nebo k docílení nějakého prospěchu nutnými nebo výhodnými se býti objevují (§ 401 odst. 1 exek. ř.).

Příslušnost soudní (trestní.)

I. Trestní řízení přísluší soudu, v jehož obvodu trestní čin byl spáchán (§ 51 tr. ř.).

II. Byl li trestní skutek spáchán mimo země na říšské radě zastoupené, jest příslušným onen soud v těchto zemích ležící, v jehož obvodu má obviněný své bydliště nebo svůj pobyt, schází-li jedno z obého, ten soud, v jehož obvodu byl dopaden.

Nabízí-li cizí stát nebo úřad zemí koruny uherské vydání obviněného, aneb má-li se teprve žádati za jeho vydání, a není-li ještě příslušnost našeho soudu odůvodněna, pak bude ten soud kompetentním, který určí pro ten případ kassační soud, slyše generálního prokuratora (§ 54 tr. ř.). Rakouské lodi postižené při obchodu otroky vydají se zemskému soudu terstskému (tract. ze dne 10. prosince 1841 č. 578 sb. z. s.). Námořní loupežníci odevzdaní c. k. válečnými koráby podrobeni jsou pravomoci soudů vojenských (§ 1 odst. 5 zák. ze dne 20. května 1869 č. 78 ř. z.).

III. Příslušnost soudu pachatelova spůsobuje též příslušnost pro všecky spoluvinníky a účastníky (§ 55 tr. ř.).

IV. Je-li sporna příslušnost mezi okresními soudy, kteří podléhají témuž sborovému soudu první instance, rozhodne o ní radní komora soudního dvoru. Neshodnou-li se dva sboroví soudové o příslušnosti, rozhodne soudní dvůr druhé stolice. Je-li spor o příslušnost mezi soudy, kteří nepodléhají témuž soudu sborovému, nebo mezi dvěma sborovými soudy druhé instance, rozhodne o ní kassační soud. Tohoto druhu rozhodnutí lze vynésti jen po slyšení státního zastupitelstva i není naproti němu zvláštního opravního prostředku (§ 64 tr. ř.).

V. Všickni, i nepříslušní soudové trestní, v jichž okresu nalézají se stopy zločinu nebo přečinu, mají, je-li nebezpečí v prodlení, právo i povinnost, aby ony výkony započali, které mohou sloužiti k vypátrání skutku nebo k zadržení obviněného. Jest jim však příslušné soudy a státní zástupce o tom co nejdříve uvědomiti a zaslati jim jednání od nich vykonaná (§ 65 tr. ř.). Výkony vyšetřování, ježto nepříslušný soud trestní vyjma případ § 65 tr. ř. předsevzal, nejsou proto jediné již neplatnými, pokud se toliko vztahují na předběžné vyšetřování, než na kompetentním soudě jest, aby posoudil, pokud třeba opakovati nebo doplniti tyto výkony (§ 66 tr. ř.).

VI. Má-li býti vydán obviněný královskému uherskému nebo cizozemskému úřadu, náleží posouditi to a vyjednávati s oním úřadem tomu

soudu sborovému první instance, v jehož obvodu má ten, jenž má se vydati, své bydliště nebo svůj pobyt, a nemá-li nic z obého, v jehož obvodu byl přistižen (§ 59 tr. ř.).

VII. Trestní řízení proti osobám, které podle zákona v jistých případech trestních podléhají pravomoci soudů vojenských, vyhraženo jest i na dále vojenským soudům (§ 60 tr. ř.).

VIII. Delegace.

Soudové sboroví druhé instance jsou oprávněni, aby slyševše vrchního státního zástupce z ohledů veřejné bezpečnosti nebo z jiných důležitých příčin výjimečně k příslušnému soudu trestní věci odňali a jinému soudu téhož druhu ve svém obvodě je přikázali (§ 62 tr. ř.). Totéž právo má i kassační soud pro celý obvod zemí na říšské radě zastoupených. Na delegování jiného soudu podle § 62 tr. ř. soudním dvorem druhé stolice nařízené může si jak žalobce, tak i obviněný u kassačního soudu stěžovati, dlužno však tuto stížnost ve třech dnech po prohlášení usnesení o tom u soudu je prohlašujícího podati (§ 63 tr. ř.).

IX. Příslušnost soudů okresních.

Okresní soudové jsou povoláni k rozsuzování přestupků a ku spolupůsobení při předběžném vyhledávání a předběžném vyšetřování zločinů a přečinů dle ustanovení tr. ř. (§ 9 tr. ř.)

X. Příslušnost soudů sborových.

1. Soudní dvorové první stolice jsou:

a) soudy vyšetřujícími při všech zločinech a přečinech, ku kterémužto cíli jest vyhražena radním komorám (viz tento čl.) určitá kompetence nad předběžnými vyhledáváními a předběžnými vyšetřováními;

b) jsou soudy nalézacími o všech zločinech a přečinech, které nejsou přikázány soudům porotním;

c) jsou odvolacími soudy z přestupků (§ 10 tr. ř.).

2. Soudní dvorové druhé stolice rozhodují:

a) o stížnostech na usnesení radní komory;

b) o námitkách proti vydání v obžalovanost;

c) o odvoláních proti trestním nálezům sborových soudů I. instance.

3. Nejvyšší soud jakožto soud kassační (zrušovací) rozhoduje o zmatečních stížnostech (viz tento čl.).

XI. Příslušnost soudů porotních.

Porotní soudové jsou kompetentními rozhodovat o všech obžalobách:

1. pro zločiny a přečiny spáchané obsahem nějakého tiskopisu;

2. pro tyto delikty: velezradu, rušení veřejného pokoje, pozdvižení a vzbouření, veřejné násilí v případech §§ 76, 77, 78, 79, 89 tr. z.; v případech §§ 85, 86, 87 a 88 však jen tehdy, nastoupí-li některá z okolností v § 86 odst. 2 tr. z. vyznačených, nebo je-li v případech § 85 lit. *b*) a *c*) a § 87 v obžalovacím spisu výslovně navrženo, aby pro velikou zlomyslnost, nebo veliké nebezpečí nalezlo se na více než pětiletý trest žaláře; uloupení člověka, provozování stálého obchodu otroky (závěrečná věta § 95); únos (§§ 96 a 97), arci jenom tehdy, má-li se po zákonu nalézti nejméně na pětiletý trest žaláře; zneužívání moci úřední, padělání veřejných papírů úvěrních a mincí; rušení náboženství, však jen tenkráte, je-li ve spisu obžalovacím výslovně učiněn

návrh, aby podle § 123 pro velkou zlomyslnost nebo nebezpečnost nalezeno bylo na více než pětiletý trest žaláře; smilstvo proti přirozenosti (§ 129), avšak pouze za okolností v § 130, odst. 2 označených; vraždu a zabití, vyhnání plodu ze života bez vědomí a vůle matčiny (§§ 147 a 148), je-li po zákonu nalézti na trest žaláře mezi 5 a 10 léty; odložení dítěte, je-li po zákonu nalézti na trest žaláře mezi 5 a 10 roky; těžké uškození na těle (za téže podmínky); souboj, má-li se dle zákona nalézti nejméně na 5letý trest, žhářství (za téže podmínky); krádež, je-li dle § 179 nalézti na trest žaláře mezi pěti a deseti léty; zpronevěření, má-li se po zákonu nejméně na pětiletý trest žaláře nalézti anebo je-li v obžalovacím spise na základě § 184 tr. z. navrženo, aby pro zvláště přitěžující okolnosti nalezlo se na více než pětiletý trest žaláře; loupež, podvod, má-li se po zákonu nejméně na pětiletý trest žaláře nalézti; utrhání na cti, je-li ve spise obžalovacím některá z okolností v § 210 lit *a*)—*c*) vytknutých udána a proto navrženo, aby se na více než pětiletý trest žaláře nalezlo; nadržování zločinům, leč jen v té případnosti, když dle § 218 na trest žaláře mezi 5 a 10 léty nalézti sluší; zlehčování úředních nařízení a pobuřování (§ 300 a čl. III. a IV. zák. ze 17. prosince 1862 č. 8 ř. z. pro r. 1863); popuzování k nepřátelstvím (§ 302).

XII. Příslušnost soudů stanných (viz čl. Právo stanné).

XIII. Kompetence státních zastupitelstev (viz tento čl.).

Příslušnost v právu vodním.

Zemské zákony vodní přikazují rozhodování ve věcech vodního práva z části politickým úřadům I. instance, z části zemské vládě, z části pak obcím a konečně i soudní právomoci. Co se týká otázky příslušnosti ve vodním právu, byla dlouhá řada sporů o tom, zda rozhodovati ve věcech těch přísluší správním úřadům anebo soudům. Ač různými rozhodnutími nejvyššího soudu byly mnohé otázky takové objasněny, zůstává přece ještě dále v mnohých záležitostech kompetence sporna. Takovéto kompetenční spory způsobují stranám právo hledajícím škodu; neboť zajisté je nemilé, když strana hledající právo jest teprve ku konci dlouhého sporu pro nepříslušnost odkázána k jinému úřadu, a tu se často stává, že obnoví-li strana spor svůj u tohoto úřadu, že také on vysloví svou nepříslušnost. Jest tedy povinností zákonodárství odstraniti co nejdříve takové spory kompetenční. Payer uvádí, že před vydáním nových zákonů vodních byly kompetenční spory daleko hojnější a udává další podrobnosti o tom: 11. svazek sbírky rozhodnutí nejv. soud. dvoru vydávané Glasrem, Ungrem a Waltrem z r. 1878 obsahuje v číslech 4823—5210 rozhodnutí z r. 1873. Z těchto týkají se čísla 4877, 4968, 5052, 5100, 5181 záležitostí vodních, č. 5094 rybářství. Všechna tato rozhodnutí jednají o kompetenčních sporech mezi soudy a úřady správními. V případech č. 4877, 5100, 5181 rozhodl nejvyšší soud pro soudní, v případech 4968, 5052, 5160 pro politickou příslušnost. Rovněž vyskytují se v 15. svazku, obsahujícím rozhodnutí z r. 1877, v případech č. 6435, 6588, 6650, 6691, 6725, 6727, 6728, 6730, 6731, 6732, 6738, 6765 kompetenční spory. V případech č. 6691, 6725, 6730 a 6738 uznává se kompetence soudní, v ostatních kompetence úřadů spravních. Obzvláště ve sporech vznikajících z rušení držby dle vodního práva nejsou záležitosti kompetenční mezi úřady soudními a správními přesně vyměřeny.